

Mayer Erzsébet

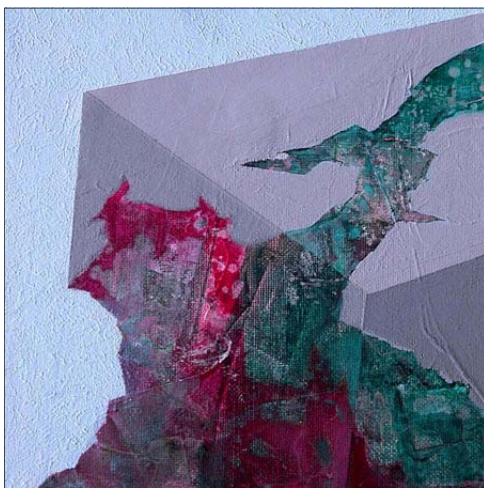
Az átalakulóban lévő állandóság – Fülöp Zoltán képeiről

2002 óta hazánkban rendszeresen megünnepeljük a Magyar Festészet Napját október 18-án. Ez alkalomból került sor idén a budapesti Vízivárosi Galériában a MINIKÉPEK kiállításra, ahol 100 meghívott festő egy-egy 20 x 20 cm-es vászonra készített alkotással képviseltette magát. Zöld Anikó festőművész kezdeményezése évek óta nagy népszerűségnek örvend, részben mert az érdeklődő befogadó áttekintést kaphat a kortárs magyar festészetéről, hiszen együtt láthatja a különböző generációhoz tartozó, a különböző stílust és alkotói szemléletet képviselő festők munkáját, részint mert a kisméretű kép festése kihívást jelent a résztvevő művészeknek.

Egy száz képből álló kiállítást áttekinteni nem könnyű feladat. A Vízivárosi Galéria falain jól *festettek* együtt. Fülöp Zoltán Fúzió című képe előtt mégis megálltam, és hosszasan elidőztem. Megfogott a kép kompozíciós fegyelmé, a kidolgozás aprólékosága és a mű sűrű gondolatossága. Bizonyoság mindezt arra, hogy nagyon komolyan vette a miniképek lehetőségeit. Érthető, hiszen ezek valóban megváltoztatják a festmény kommunikációs helyzetét. Például a befogadói magatartást, mivel a nézőnek közel kell hajolnia a látvány befogadásához. De komoly elvárásokat támaszt a festővel szemben is, hiszen erőteljesebben kell figyelnie az apróbb részletek kidolgozására, amik a nagyobb méreteken a színek, formák s azok térbeli elhelyezése okán nem mindig kapnak megfelelő hangsúlyt. A miniképek ráadásul könnyen leleplezik a művész esetleges hanyagságát vagy szellemi lazaságát, személyisége hiányosságait.

Fülöp Zoltán civilben mérnökember, így nem áll távol tőle a megfontolt konstrukció és az aprólékosan, fegyelmezetten kivitelezett téma. Egyszerre ismeri és érti a vonalzó szigorát, a szabályos mértani testek egyértelműségét. A mérnöki világban a „mű” és a valóságba átültetett, lemásolt változata fedésben vannak. Az alkotó számára ezzel ellentétben átléphetők a vo-

nalzók diktálta határok, miáltal beléphet a művészetek teremtett világába, ahol a személyes élmény, a megélt tapasztalás és a világhoz való érzelmi viszony is jelen van a műben. Fülöp Zoltán alkotásai azt bizonyítják, hogy ez a kétféle világlátás termékenyítően kapcsolódik össze. Az egymást kiegészítő hatásukat a metamorfózis fejezi ki leginkább. Az amorf formák a szabályosba, a rendbe törekszenek és viszont, de szüntelen kölcsönhatásban vannak egymással. Képeinek festői gazdagsága többek között abból fakad, hogy ezt az áttűnést, átfordulást több szinten is érzékeli, érzékelteti ugyanazon a képen, így növelve a tartam gazdagságát. Mindezek által a kultúrtörténet ősrétegébe visz bennünket a művész, ahol a káosz és a rend alakváltozásai, áttűnései zajlanak, s ahol Demiurgosz, a kivitelező *mérnökember* a diabolikus lebontó erővel harcol szüntelen. Hivatkozhatnánk a Tragédia Ádámjára és Luciferjére is, akik ugyan némi kereszt-

Fülöp Zoltán Fúzió

tény interpretációval töltik be a szintetizáló és a diabolizáló folyamatok összekapcsolódását, de ennek a két, egymást feltételező erőnek a megnyilvánulásai. Madách zsenialitását még az is bizonyítja, hogy a Tragédia háttérében minduntalan szerepelteti Évát, Ádám asszonyi részét, vagyis a racionálisan gondolkodó, céltudatos, nagyratörő férfi mellett megjelenik annak érző, irracionális párja is. Mondhatnám úgy is: a szabályost minduntalan kikezdő amorf alakzat.

Ahogy bevezető soraimban említettem, Fülöp Zoltán a Vízivárosi Galériában FÚZIÓ című képevel képviselte magát. Miniképén a fuzionáló folyamat több vonatkozásában is megjelenik. S mivel a szüntelen átalakulás átível a mindenkori aktuális időn, a képet akár aktuális helyzetképként is értelmezhetjük. Legszembetűnőbb a szabályos mértani testek és az amorf formák közötti fúzió, mintegy jelezve, hogy az első a racionális ész terméke, míg a második az irracionális intuíció és érzelem megnyilvánulása, ami kívül esik az első hatáskörén. Ugyanez az egymásnak feszülés érzékelhető a vörös és a zöld szín között, melyek közül egyik sem áll nyeresre, hanem egymásba alakulnak. Olyan ez a kép, mintha Laoce bölcsességéhez készült volna illusztrációnak. Ugyanis a dolgok nem alá-fölérendeltségi viszonyban helyezkednek el, hanem komplementerei egymásnak, így lesz a növekedés és a fogyás, a kiegészülés és a hiányosság, a most és az örök egymás párja. Ami sík, az felfogható egy

térbeli idom vetületeként is. S mindez a kölcsönhatás igaz a kultúrára, a civilizációra, a vallásra és a nemzetekre is, hiszen mindezek ugyanannak a folyamatnak az ellentétes irányú megnyilvánulásai, vagyis egymást formáló erők.

Az **ÁTRENDEZŐDÉS** (80 x 60 cm) című kép mérete alapján nem sorolható a miniképek közé, viszont a benne megjelenített tartalom szerint nagyon közel áll a Fúzióhoz. Megtört, helyükből kimozdított formákat látunk. A kölcsönhatás ereje az egymáshoz, egymásra, egymásba torlódó testek új alakzatában szinte félelemkeltően jelenik meg. A síklapok mintegy emlékként magukon őrzik repedezett mélységüket és málló domborulatukat, elvesztett egykori helyüket, de az új átrendeződés miatt jelenleg helytelenek és amorfok. Ilyen lehetett Hamlet kizökkenésként ideje. A kép számomra azt is sugallja, hogy a helyreállítás, az új megszületése kínosan kínzó folyamat lesz.

Fülöp Zoltán ehhez a világerzékeléshez hosszú utat járt be. Azok közé az emberek közé tartozik, akik képesek az állandó növekedés, szellemi gyarapodás érdekében tanulni. S képes felismerni a másikban lévő tudást, értéket, amihez tisztelettel viszonyul. Éppen emiatt tartósak és mélyek emberi, szakmai kapcsolatai, merthogy ezek sincsenek meg egymás nélkül. Álljon itt bizonyoságként a művész vallomása a megtett útról, s különösképpen arról, hogy a szakmaiság és az emberiség összetartozása milyen mély tiszteletet vált ki benne. „Tóth Tibortól az alapokat

sajátítottam el, a modell utáni rajzolást, a látvány utáni festést, ezen felül az alázatot... Aztán megismertem csíkszeredai Zsigmond Marci barátomat, aki hosszas beszélgetéseink során bevezetett a modern festészet bugyraiba. Ezzel vette kezdetét irányváltásom... A Bauhaus módszerét követő Kiss János Mesteremtől a látvány átlényegítését, az absztrahálást tanultam meg. Nagyszerű, gyakran filozofikus okfejtései gondolkodásmódomra tettek nagy hatást... Utolsó Mesterem Bakonyi Mihály volt. A következetesen felépített tanítását lépcsőről lépcsőre követve nyertem tagfelvételt a Magyar Alkotók Országos Egyesületébe (MAOE),

Fülöp Zoltán: Átrendeződés

Fülöp Zoltán éppen, mert mély tartalmak hordására törekszik a festészet eszközeivel, a közelmúlt történelmi eseményeit is képes absztrakcióval elénk tárni, biztosítva ezzel a múlt és jelen közti idő folytonosságát. **TŰZFÉSZEK** (80 x 60 cm) képével az '56-os forradalom barikádepítőire emlékez-

Fülöp Zoltán: Tűzfészek

ezik. A kép címe előrevetíti a tűz és a barikád fontosságát. A kifejezőerő itt is a színekben és az amorf formákban tükröződik. A kép előterében látható barikádot itt egy éppen felrobbanó Molotov-koktél fénye „festi” vörösre. A széthulló formák mögött ott sejtethetjük a pesti utcákat, a lakótömböket, börtönrácsokat, amelyek a forradalmat követő megtorlás egyik eszközére utalnak. Ezek a piszkosfehér sávok ugyanakkor át / ki / elvezető utat is sugallhatnak. Felismerhető egy kereszt alakja is, nem véletlenül, hiszen a festő tiszteleg és emlékezik az utcaharcokban elesett forradalmárookra. A színek valóban is beszédesek: a halálos vörös mellett az életet fojtó szürkéken át a zöldek mégis valami életerőt hordoznak még akkor is, ha elmosódtak.

A Miniképek eközben a Vízivárosi Galériából az V. kerületi Hereditás Galériába kerültek Fülöp Zoltán képével együtt, növelve azoknak a jelentős kiállításoknak a számát, ahol közös élménnyé válhat az átalakuló állandóság általa kifejezett vizuális élménye.

A művekről a művész készítette a fényképfelvételeket.